

Bruxelles, 30 aprilie 2015
(OR. en)

8351/15

AUDIO 9
DIGIT 23
COEST 127
CONSOM 69
JAI 256

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	8115/15 AUDIO 8 DIGIT 17 COEST 121 CONSOM 65 JAI 242
Subiect:	Viitoarea politică europeană în domeniul audiovizualului în cadrul pieței unice digitale: funcționarea Directivei serviciilor mass-media audiovizuale în contextul situației geopolitice actuale - <i>Dezbatere de orientare</i> [Dezbatere publică în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Consiliului (la propunerea Președinției)]

În urma consultării Grupului de lucru pentru audiovizual, Președinția a elaborat documentul de dezbatere din anexă ca bază pentru dezbaterile de orientare care va avea loc la reuniunea Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport (EYCS) din 18-19 mai 2015.

**Viitoarea politică europeană în domeniul audiovizualului în cadrul pieței unice digitale:
Funcționarea Directivei serviciilor mass-media audiovizuale în contextul situației geopolitice
actuale**

Document de dezbatere al Președinției

Cadru general

1. Importanța trecerii la era digitală și efectele sale transformatoare asupra tuturor tipurilor de activitate umană au fost recunoscute la cel mai înalt nivel politic în UE, prin urmare, este necesar să se elaboreze o strategie cuprinzătoare pentru a profita pe deplin de aceste evoluții. Convergența mass-media continuă rapid, aducând cu sine noi oportunități pentru industrie și consumatori, precum și noi provocări pentru factorii de decizie și pentru autoritățile de reglementare.
2. Crearea pieței unice digitale a devenit una dintre prioritățile de vârf ale Comisiei. Acest lucru este confirmat de Strategia privind piața unică digitală pentru Europa, a cărei adoptare a fost anunțată de Comisie pentru data de 6 mai. După cum a declarat președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, această nouă piață unică digitală conectată și strategia asociată acesteia includ și un „sector european al media și al furnizorilor de conținut care să aibă succes”. Mediul digital ar trebui să fie accesibil consumatorilor și bazat pe principii precum „libertatea de informare, libertatea și pluralismul mass-media, caracterul deschis al internetului și diversitatea culturală și lingvistică”, asigurând totodată respectarea obiectivelor de interes public privind securitatea și stabilitatea.
3. Aceasta înseamnă facilitarea accesului cetățenilor la conținuturi de calitate și diverse din punct de vedere cultural, precum și la servicii noi și variate și asigurarea de oportunități de creștere industriei prin utilizarea beneficiilor convergenței mass-mediei tradiționale și online, prevenind totodată utilizarea abuzivă a libertăților garantate de reglementările pieței europene în domeniul audiovizualului, în special Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV)¹.

¹ Directiva 2010/13/UE (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

4. În prezent, Comisia lucrează la o revizuire (evaluare REFIT)² a DSMAV, care urmează să fie finalizată până la sfârșitul anului 2015. În timpul acestui exercițiu, se va examina funcționarea eficientă a directivei în contextul mass-mediei convergente, inclusiv provocările generate de realitățile geopolitice actuale.

Context

5. Libertatea de exprimare în Europa se află în centrul atenției. Pe de o parte, aceasta este amenințată de cei care ar dori să reducă la tăcere vocile critice. Numai în acest an, am asistat în ianuarie la crimele îngrozitoare de la publicația franceză *Charlie Hebdo*, iar în luna aprilie la atacul cibernetic asupra rețelei de televiziune publice franceze *TV 5 Monde*, comis de persoane care susțin că aparțin Da'esh. Pe de altă parte, libertatea de exprimare este utilizată în prezent pentru propagarea unor discursuri de incitare la ură și pentru amenințarea securității naționale și a ordinii publice.
6. Libertatea de exprimare nu este absolută. Aceasta presupune nu doar drepturi, ci și îndatoriri și responsabilități. Dreptul internațional interzice propaganda de război și instigarea la ură. Statele au dreptul să restricționeze exercitarea libertății de exprimare în cazul în care aceasta constituie o amenințare la adresa securității naționale, a integrității teritoriale sau a ordinii publice.³

² Comunicarea Comisiei intitulată „Programul privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT)”, documentul 10648/14.

³ Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolele 19 și 20. Convenția europeană a drepturilor omului, articolul 10.

7. Miniștrii își vor aminti hotărârea formulată de Conseil d'État (Consiliul de Stat) din Franța, în 2004, prin care societatea Eutelsat cu sediul în Franța a fost obligată să închidă canalul *Al-Manar*⁴, care avea legături cu Hezbollah, din cauză că acesta difuza conținut antisemit. A existat, de asemenea, cazul *Roj TV*⁵ – un canal kurd autorizat în Danemarca, dar care viza comunitățile kurde și turce din Germania – în care Curtea Europeană de Justiție a constatat că statele membre nu sunt împiedicate să adopte, în temeiul unei legi generale, măsuri împotriva unui emițător stabilit într-un alt stat membru în cazul în care activitățile și obiectivele acelui emițător încalcă interdicția de a aduce atingere principiilor înțelegerii dintre popoare. În 2014, Curtea Supremă daneză a confirmat o hotărâre de revocare a licenței canalului, pe motiv că acesta reprezintă o portavoce a Partidului Muncitoresc din Kurdistan (PKK), care este interzis în Europa, Statele Unite și Turcia.
8. În urma agresiunii Rusiei în Ucraina și a utilizării mass-mediei deținute, în mod direct sau indirect, de guvern pentru realizarea obiectivelor politice și militare, UE se confruntă în prezent cu situația în care mass-media nu mai sunt destinate exclusiv informării, educării și divertismentului. Acestea sunt utilizate, de asemenea, drept instrumente pentru realizarea unor obiective politice, cum ar fi slăbirea unității europene și a coeziunii sociale în statele membre prin manipularea opiniei publice.
9. Parlamentul European⁶ a condamnat cu fermitate politica agresivă și expansionistă a Rusiei, considerând-o o amenințare potențială la adresa UE însăși. Consiliul (Afaceri Externe) a recunoscut, de asemenea, pericolul reprezentat de dezinformarea propagată de Rusia.⁷

⁴ Conseil d'État, hotărârea din 13 decembrie 2004, N. 274757 (disponibilă numai în limba franceză).

⁵ Hotărârea Curții Europene de Justiție din 22 septembrie 2011 în cauzele conexe C-244/10 și C-245/10.

⁶ Rezoluția PE din 15 ianuarie 2015.

⁷ Concluziile Consiliului privind Ucraina din 29 ianuarie 2015, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/01/council-conclusions-ukraine/>

10. Consiliul European a subliniat necesitatea contracarării campaniilor de dezinformare în curs ale Rusiei și a invitat Înaltul Reprezentant să pregătească un plan de acțiune privind comunicarea strategică.⁸

Directiva SMAV, transmisia liberă și problema competenței

11. Preambulul DSMAV afirmă în mod clar că „principiul țării de origine ar trebui să fie considerat ca elementul de bază al prezentei directive, întrucât este esențial pentru crearea unei piețe interne” (considerentul 33). Mai simplu spus, acest lucru înseamnă că fiecare furnizor de servicii mass-media audiovizuale se află sub jurisdicția unui singur stat membru al UE. Prin aceasta se urmărește să se asigure libera circulație a informației și a programelor audiovizuale în cadrul pieței interne, precum și securitatea juridică necesară pentru ca furnizorii de servicii să fie în măsură să dezvolte noi modele de afaceri pentru serviciile transfrontaliere.
12. Directiva stabilește un set minim de norme și este la latitudinea statelor membre să adopte norme naționale mai stricte dacă doresc acest lucru. Cu toate acestea, normele naționale mai stricte pot fi aplicate numai prestatorilor din jurisdicția statului membru în cauză. În cazuri excepționale, în condiții specifice și în urma unei proceduri specifice,⁹ statele membre pot suspenda temporar retransmisia programelor de televiziune provenind dintr-un alt stat membru în cazul în care acestea reprezintă o încălcare „manifestă, serioasă și gravă” a normelor privind protecția minorilor și instigarea la ură.

⁸ Concluziile Consiliului European din 20 martie 2015, EUCO 11/15.

⁹ Articolul 3 alineatul (2) din DSMAV.

Provocările

13. Fără îndoială, principiul țării de origine a încurajat foarte mult libertatea de transmisie transfrontalieră a serviciilor mass-media audiovizuale, existând aproximativ 9 000 de canale înregistrate în statele membre și aproape 2 000 de canale care vizează alte state decât cele în care sunt înregistrate¹⁰. Acest lucru a contribuit în mod clar la un mai mare pluralism mediatic și o paletă mai largă de opțiuni pentru consumatori. Cu toate acestea, punerea în aplicare a directivei a ridicat uneori anumite probleme.
14. Schimbările apărute în climatul de securitate al Uniunii au adus în prim-plan două aspecte ale directivei: în primul rând, problema competenței în cazul serviciilor originare din afara UE, autorizate într-un stat membru, dar care vizează publicul unui alt stat membru și, în al doilea rând, chestiunea procedurii pe care trebuie să o urmeze statele membre atunci când sunt ținta unui conținut inacceptabil provenind din alt stat membru.
15. Procedura prevăzută în directivă nu permite o reacție rapidă în situații de urgență în cazul transmisiilor de televiziune și poate dura până la două luni. Situația este diferită pentru serviciile mass-media audiovizuale la cerere, în cazul cărora este prevăzută o „procedură de urgență” și există o gamă mai largă de motive pentru statele receptoare să ia măsuri, de exemplu, ordinea publică, protecția securității publice, inclusiv protecția securității și apărării naționale. Concluziile Consiliului adoptate în noiembrie 2014¹¹ au abordat, de asemenea, fenomenul reglementării diferențiate și au invitat Comisia să evalueze dacă actuala distincție, în materie de reglementare, între serviciile mass-media audiovizuale liniare și cele la cerere este în continuare adecvată în contextul erei digitale.

¹⁰ Observatorul European al Audiovizualului. *2014 Yearbook*, p.125.

¹¹ Concluziile Consiliului privind politica audiovizuală europeană în era digitală (JO C 433, 3.12.2014, p. 2).

16. Există cazuri în care licențele privind canalele unor țări terțe sunt acordate, într-un stat membru, unei entități care nu este un furnizor de servicii mass-media în conformitate cu DSMAV, adică nu exercită un control efectiv asupra conținutului acestor canale și nici nu este implicată în vreo activitate de transmisie; această entitate este de fapt o societate „cutie poștală”. Punerea în aplicare corespunzătoare a DSMAV de către toate statele membre este esențială pentru a garanta că doar furnizorii de servicii mass-media care sunt cu adevărat stabiliți în UE, în conformitate cu legislația UE, beneficiază de libertatea de a furniza servicii în cadrul pieței unice.
17. DSMAV presupune că conținutul programelor este deja în conformitate cu reglementările statului care a eliberat licența și nu ar trebui să fie supus unor verificări suplimentare. Prin urmare, rezultă că autoritatea de reglementare din statul membru de origine este responsabilă să asigure și, dacă este cazul, să monitorizeze¹² conformitatea conținutului tuturor canalelor din jurisdicția sa cu legislația națională și cu DSMAV, indiferent de limbă. Totuși, acest lucru ar putea să nu fie întotdeauna posibil din punct de vedere practic.
18. Situația devine mai complicată când sunt vizate sensibilități naționale și în cazul în care contextul istoric și cultural ar putea să nu fie pe deplin înțeles de statul membru competent. S-a sugerat că, în actualul context geopolitic (și nu numai), conținutul programelor ar trebui să fie analizat din perspectiva statului receptor, precum și din perspectiva statului membru competent. În astfel de cazuri, este evident că o cooperare strânsă și eficientă între autoritățile de reglementare relevante este de o importanță capitală.

¹² În acest context, monitorizarea înseamnă analiza conținutului deja transmis și nu trebuie să fie confundată cu cenzura sau cu restricția prealabilă, care reprezintă interzicerea conținutului care urmează să fie difuzat. Monitorizarea conținutului este necesară pentru a asigura conformitatea cu diferite norme, cum ar fi cele referitoare la publicitate, protecția minorilor, cota privind producțiile europene etc.

Dezbateri ministerială

19. Statele membre și-au exprimat sprijinul și interesul pentru discutarea unor aspecte importante și specifice ale DSMAV, care au un impact asupra dezvoltării pieței unice digitale. Președinția consideră că este important să se discute, la nivel politic, funcționarea directivei în contextul actualelor provocări geopolitice care vizează libertatea de exprimare și obiectivele de interes public privind securitatea și stabilitatea.
20. Această dezbateri este deosebit de importantă, deoarece este de competența miniștrilor responsabili de politicile în domeniul audiovizualului din statele lor membre respective să stabilească principalele orientări pentru viitoarea politică europeană de reglementare în domeniul audiovizualului.
21. Președinția consideră că o dezbateri de orientare în cadrul Consiliului este oportună și va oferi o contribuție valoroasă la evaluarea REFIT în curs de desfășurare. Având în vedere aspectele subliniate mai sus, miniștrii vor fi rugați să răspundă la următoarea întrebare:

În contextul Directivei serviciilor mass-media audiovizuale, cum putem crea un echilibru între libertatea de exprimare și obiectivele de interes public privind securitatea și stabilitatea, menținând totodată un peisaj audiovizual european de înaltă calitate și divers din punct de vedere cultural?

22. În plus, având în vedere anunțul lansării de către Comisie a unei strategii privind piața unică digitală pentru Europa, miniștrii sunt de asemenea invitați, dacă doresc, să răspundă la următoarea întrebare:

Ce măsuri ar trebui luate pentru a se asigura că punerea în aplicare a strategiei privind piața unică digitală sprijină conținutul audiovizual de înaltă calitate și divers din punct de vedere cultural?

În intervențiile lor, miniștrii ar trebui să se ghideze după întrebările menționate mai sus și vor fi încurajați să intervină liber, fără intervenții pre-redactate, punând întrebări, făcând observații și prezentând propuneri concrete pentru acțiuni viitoare. Va avea loc o singură rundă de intervenții care va acoperi ambele întrebări.

Pentru a li se oferi tuturor miniștrilor oportunitatea de a contribui, intervențiile vor fi limitate la maximum trei minute.
